

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Статистика»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Облік і аудит

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного коледжу
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
Харківського національного університету
внутрішніх справ з соціально-економічних
та гуманітарних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол
від 15.08.2022 № 1

Розробники:

1. викладач циклової комісії економіки та управління, кандидат економічних наук Олійник Л.Л.
2. викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст вищої категорії, викладач – методист Бондарець О.М.

Рецензенти:

1. Старший викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист Цимбалістова О.А.
2. Доцент кафедри економіки та менеджменту ЗЕД Національної академії статистики, обліку і аудиту, к.е.н., доцент Мотузка О.М.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Статистика» складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Облік і аудит».

Предметом вивчення дисципліни є масові явища і процеси в економіці, закономірності їх формування та розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях дисципліни «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Математика» і є підґрунтям для вивчення дисциплін «Економічний аналіз».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Предмет і методологічна база статистики
2. Статистичне спостереження
3. Зведення і групування статистичних даних
4. Абсолютні та відносні величини
5. Середні величини та показники варіації
6. Ряди динаміки
7. Індекси
8. Статистика продукції
9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу
10. Статистика ефективності виробництва

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Статистика» є формування системи знань щодо методів збирання, оброблення та аналізу інформації про соціально – економічні явища і процеси.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Статистика» є вивчення принципів організації статистичних спостережень, методик розрахунків показників статистичного аналізу соціально-економічних явищ і процесів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- методи збирання інформації;
- методи обробки інформації;
- методи аналізу інформації.

вміти:

- аналізувати і оцінювати економічні процеси, що відбуваються в суспільстві;
- застосовувати набуті знання і навички при аналізі економічних явищ і процесів.

1.4. Форма підсумкового контролю залік.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 2,5 кредити ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Спеціальні (фахові) компетентності	СК-11	Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію
	СК-13	Здатність аналізувати фінансово-господарську діяльності суб'єктів господарювання, використовуючи дані звітності, комп'ютерну техніку та статистичні методи обробки інформації

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема №1. Предмет і методологічна база статистики

Предмет статистики. Відомості з історії статистики. Міжнародні та національні статистичні організації. Статистична методологія. Поняття категорії й показники статистики.

Тема №2. Статистичне спостереження

Перший етап статистичного дослідження – статистичне спостереження. Форми, види і способи його проведення. Програмно-методологічні питання статистичного спостереження (мета, об'єкт, одиниця сукупності, одиниця спостереження, програма спостереження).

Організаційні питання. Переписи. Організація статистичної звітності. Помилки статистичного спостереження.

Тема №3. Зведення і групування статистичних даних

Суть, організація і техніка статистичного зведення. Методологічні аспекти статистичних групувань. Основні види і завдання статистичних групувань.

Принципи вибору груповальної ознаки та утворення груп. Статистичні ряди розподілу. Вторинне групування. Статистичні таблиці.

Тема №4. Абсолютні та відносні величини

Види і функції узагальнюючих статистичних показників. Абсолютні величини – поняття, види, одиниці виміру.

Відносні величини – поняття і одиниці виміру. Ціль, призначення і види відносних величин.

Тема №5. Середні величини та показники варіації

Суть і види середніх величин. Способи їх розрахунку. Поняття варіації та її головні показники.

Тема №6. Ряди динаміки

Види та правила побудови рядів динаміки. Аналітичні показники ряду динаміки. Середні показники динаміки.

Тема №7. Індекси

Поняття і види статистичних індексів. Критерії класифікування індексів. Індивідуальні індекси. Зведені індекси – агрегатні та середні. Структурні зрушення. Територіальні індекси.

Тема №8. Статистика продукції

Види, типи та форми продукції. Методи вимірювання та показники продукції промислових підприємств. Статистика продукції сільського господарства. Статистика продукції інших видів економічної діяльності.

Тема №9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу

Склад робочої сили на підприємстві, її показники чисельності та руху. Робочий час та його використання. Ефективність праці, її показники та методи вимірювання. Статистичне вивчення оплати праці

Тема №10. Статистика ефективності виробництва

Система показників оцінки ефективності суспільного виробництва. Статистика ефективності використання основних засобів. Статистика ефективності використання оборотних засобів. Статистика ефективності використання фінансової діяльності.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Горкавий В.К. Статистика: підручник. – К.: Алерта, 2020 – 644 с.
2. Карпенко Л. М. Статистика: навчальний посібник. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. – 184 с.
3. Логунова Н. А. Статистика II : підручник. К. : Кондор-Видавництво, 2015. 340 с.
4. Мармоза А. Т. Теорія статистики : підручник. К. : ЦУЛ, 2013. 592 с.

5. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань). К. : ЦУЛ, 2014. 536 с.
6. Теорія статистики : навчальний посібник / М. К. Шапочка, О. М. Маценко. Суми : Університетська книга, 2014. 312 с.

Допоміжна література:

1. Бізнес-статистика : навчальний посібник / С. О. Матковський, О.С. Гринькевич, М. Л. Вдовин, О.М. Вільчинська, О. Р. Марець, О. З. Сорочак. Київ : Алерта, 2016. 281 с.
2. Економічна статистика : навчальний посібник / В. М. Соколов, Т. Г. Чала, О. С. Корепанов та ін. ; за ред. В. М. Соколова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 388 с.
3. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування : підручник. К. : КНЕУ, 2014. 348 с.
4. Ковтун Н. В. Теорія статистики : підручник. К. : Знання, 2012. 399 с.
5. Костюк В. О. Прикладна статистика : навчальний посібник Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 191 с.
6. Крамченко Л. І. Статистика ринку товарів та послуг : навчальний посібник Вид. 2-ге, переробл. і допов. Львів : Новий світ-2000, 2016. 296 с.
7. Кремень В. М. Фінансова статистика : навчальний посібник К. : ЦУЛ, 2014. 368 с.
8. Кулинич О. І., Кулинич Р. О. Теорія статистики : підручник. К. : Знання, 2013. 239 с.
9. Моторин Р. М., Чекотовський Е. В. Статистика для економістів : навчальний посібник К. : Знання, 2013. 381 с.
10. Статистика підприємств / С. О. Матковський та ін. Львів : Алерта, 2013. 560 с.
11. Стегній М. І. Статистика : навчальний посібник К. : Кондор, 2012. 306 с.
12. Штагрет А. М. Статистика : навчальний посібник К. : ЦУЛ, 2012. 232 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти Питання для підсумкового контролю (залік):

1. Предмет статистики.
2. Відомості з історії статистики.
3. Статистична методологія.

4. Поняття категорії й показники статистики
5. Перший етап статистичного дослідження - статистичне спостереження.
6. Форми, види і способи його проведення.
7. Програмно-методологічні питання статистичного спостереження (мета, об'єкт, одиниця сукупності, одиниця спостереження, програма спостереження).
8. Організаційні питання. Переписи.
9. Організація статистичної звітності.
10. Помилки статистичного спостереження.
11. Суть, організація і техніка статистичного зведення.
12. Методологічні аспекти статистичних групувань.
13. Основні види і завдання статистичних групувань.
14. Принципи вибору груповальної ознаки та утворення груп.
15. Статистичні ряди розподілу.
16. Вторинне групування.
17. Статистичні таблиці.
18. Види і функції узагальнюючих статистичних показників
19. Абсолютні величини – поняття, види, одиниці виміру.
20. Відносні величини – поняття і одиниці виміру.
21. Ціль, призначення і види відносних величин.
22. Суть і види середніх величин.
23. Способи їх обрахунку.
24. Поняття варіації та її головні показники.
25. Види та правила побудови рядів динаміки.
26. Аналітичні показники ряду динаміки.
27. Середні показники динаміки.
28. Поняття статистичних індексів, їх види і роль у економічних.
29. Критерії класифікування індексів.
30. Індивідуальні індекси.
31. Зведені індекси – агрегатні та середні.
32. Структурні зрушення.
33. Територіальні індекси.
34. Види, типи та форми продукції.
35. Методи вимірювання та показники продукції промислових підприємств.
36. Статистика продукції сільського господарства.
37. Статистика продукції інших видів економічної діяльності.
38. Склад робочої сили на підприємстві, її показники чисельності та руху.
39. Робочий час та його використання.
40. Ефективність праці, її показники та методи вимірювання.
41. Статистичне вивчення оплати праці.
42. Система показників оцінки ефективності суспільного виробництва.
43. Статистика ефективності використання основних засобів.
44. Статистика ефективності використання оборотних засобів.
45. Статистика ефективності використання фінансової діяльності.